

Vides ministrijas Investīciju programma, 2005 — 2009

Ievads

Investīciju programma izstrādāta, ievērojot prioritātes, kas noteiktas “Nacionālajā vides politikas plānā, 2004 — 2008”, un paredzot Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļu pieejamību u.c. iespējas, Latvijai kļūstot par Eiropas Savienības dalībvalsti. Galvenais programmas uzdevums ir nodrošināt vides likumdošanas prasību ieviešanu un Pievienošanās ES līgumā ietverto saistību izpildi vides aizsardzības jomā.

Lielākajā daļā Latvijas apdzīvoto vietu netiek nodrošināti kvalitatīvi, vides aizsardzības prasībām atbilstoši ūdenssaimniecības (dzeramā ūdensapgāde un notekūdeņu savākšana un attīrīšana) un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi. Daudzu pašvaldību apkures sistēmas darbina neefektīvas iekārtas, kas izmanto kurināmo ar augstu sēra saturu, radot piesārņojumu un nespējot nodrošināt siltumapgādi nepieciešamajā kvalitātē. Nevienmērīga sociālās infrastruktūras attīstība un ierobežota sabiedrisko pakalpojumu pieejamība īpaši lauku rajonos un mazpilsētās padara tos nepievilcīgus dzīvošanai un uzņēmējdarbībai. Lai nodrošinātu kvalitatīvus, vides aizsardzības prasībām atbilstošus pakalpojumus, nepieciešamas investīcijas kā notekūdeņu savākšanas/attīrīšanas un ūdensapgādes, tā arī sadzīves un bīstamo atkritumu apsaimniekošanas un siltumapgādes infrastruktūrā.

Patlaban aptuveni 8,7% Latvijas teritorijas ir iekļautas dažāda aizsardzības režīma aizsargājamās teritorijās, taču, lai nodrošinātu ES nozīmes sugu un biotopu aizsardzību, kas tiek prasīts ES direktīvās, aizsargājamo teritoriju platība varētu palielināties līdz 10% no valsts teritorijas. Cita starpā, tas nozīmē papildu ieguldījumus aizsargājamajās dabas teritorijās, lai nodrošinātu aizsardzības režīmu ievērošanu.

Iepriekšējās saimnieciskās un militārās darbības rezultātā Latvijā palikušas intensīvā piesārņojuma zonas, no kurām piesārņojums izplatās gan gruntsūdeņos, gan virszemes ūdeņos, gan pazemes ūdeņos, apdraudot iedzīvotāju veselību. Daudzām teritorijām nav iespējams noteikt par piesārņojumu juridiski atbildīgās personas, turklāt daļa šo teritoriju nonākušas pašvaldību pārziņā, kam nav līdzekļu piesārņoto teritoriju sanācijai.

Lai ieviestu likuma “Par radiācijas drošību un kodoldrošību” normas, vispirms nepieciešams nodrošināt Salaspils kodolreaktora likvidāciju un demontāžu, kā arī radioaktīvo atkritumu apglabāšanu atbilstoši Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām un Starptautiskās atomenerģijas aģentūras rekomendācijām.

Likuma “Par piesārņojumu” ieviešanā būtiska nozīme ir ražošanas procesu un produktu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi un cilvēku veselību samazināšanai. Ražošanas uzņēmumos nepieciešams nodrošināt ekonomisku enerģijas resursu un izejvielu patēriņu, kā arī veicināt tīrākas ražošanas principu un labāko pieejamo tehnisko paņēmieni ieviešanu.

Vides ministrija par nozares prioritārajām investīciju apakšprogrammām 2005.-2009. gadam izvirzījusi šādas apakšprogrammas:

- Ūdenssaimniecības attīstība,
- Sadzīves atkritumu apsaimniekošana,
- Bīstamo atkritumu apsaimniekošana,
- Aizsardzība pret jonizējošo starojumu un kodoldrošība,
- Dabas aizsardzība,
- Piesārņoto teritoriju sanācija,
- Tīrāka ražošana un labākie tehniskie paņēmieni,
- Gaisa aizsardzība,
- Vides aizsardzības institūciju stiprināšana.

1. tabula.

Plānotā finansējuma sadalījums atbilstoši vides investīciju apakšprogrammām, milj. LVL

Apakšprogramma	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
Ūdenssaimniecības attīstība	47,00	53,50	58,83	62,74	60,32	282,39
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana	6,13	10,37	8,28	4,83	2,06	31,67
Bīstamo atkritumu apsaimniekošana	3,67	3,71	3,27	2,16	0,50	13,30
Aizsardzība pret jonizējošo starojumu un kodoldrošība	2,53	6,10	7,91	3,83	0,70	21,06
Dabas aizsardzība	3,83	3,33	0,95	0,46	0,00	8,57
Piesārņoto teritoriju sanācija	0,00	0,00	4,55	4,75	4,75	14,05
Tīrāka ražošana un labākie tehniskie paņēmieni	0,04	0,05	0,06	0,00	0,00	0,15
Gaisa aizsardzība	0,95	3,87	6,25	12,58	0,00	23,65
Vides aizsardzības institūciju stiprināšana	4,90	1,48	0,97	0,33	0,33	8,01
KOPĀ	69,05	82,41	91,07	91,67	68,66	402,86

2. tabula.

Plānotā finansējuma sadalījums atbilstoši finanšu avotam, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
Kohēzijas (ISPA) fonds	33,37	24,84	10,52	2,93	0,00	71,66
ERAF1	10,32	8,10	3,42	0,00	0,00	21,84
Kohēzijas fonds	3,28	26,88	59,90	75,65	64,27	229,98
LIFE programma2	1,72	1,68	0,19	0,00	0,00	3,59
Transition Facility	0,98	0,05	0,03	0,00	0,00	1,06
Eiropas Kopiena	0,62	0,00	0,62	0,00	0,00	1,23
SAEA3	0,30	0,50	1,10	0,60	0,05	2,55
Kopā ārvalstu finanšu palīdzība, milj. LVL	50,58	62,06	75,78	79,18	64,32	331,91
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj.LVL	18,34	20,22	15,26	12,49	4,35	70,66

Valsts pamatbudžeta dotācija īpašiem mērķiem, milj. LVL	0,13	0,13	0,03	0,00	0,00	0,29
KOPĀ, milj. LVL	69,05	82,41	91,07	91,67	68,66	402,86

Programma izstrādāta pamatojoties uz:

- Kohēzijas fonda stratēģiju vides sektoram, 2004-2006;
- Attīstības plānu un tā Programmas papildinājumu, 2004-2006;
- ES direktīvas 91/271/EEC "Par komunālo notekūdeņu attīrīšanu" specifisko ieviešanas un finansēšanu plānu;
- ES direktīvas 98/83/EC "Par dzeramā ūdens kvalitāti" specifisko ieviešanas un finansēšanas plānu;
- ES direktīvas 1999/31/EC "Par atkritumu poligoniem" specifisko ieviešanas un finansēšanas plānu;
- ES direktīvas 91/689/EEC "Par bīstamajiem atkritumiem" specifisko ieviešanas un finansēšanas plānu.

***Piezīme:** investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo ūdenssaimniecības infrastruktūras projekti grupēti atbilstoši upju baseiniem, atkritumu apsaimniekošanas projekti — atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas reģioniem, savukārt bīstamo atkritumu, kodoldrošības un aizsardzības pret jonizējošo starojumu, kā arī vides aizsardzības institūciju stiprināšanas projekti attiecas uz visu Latvijas teritoriju.*

1 ERAF-Eiropas Reģionālās attīstības fonds

2 LIFE-Eiropas Kopienas Finanšu instruments videi (The Financial Instrument for the Environment)

3 SAEA-Starptautiskā atomenerģijas aģentūra

ŪDENSSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBA

Mērķis: Novērst ūdenstilpju eitrofikāciju un ūdens ekosistēmu degradāciju, sekmēt Ūdens struktūrdirektīvas mērķu sasniegšanu, veicināt ūdens resursu racionālu izmantošanu un dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanu. Sasniegt likumdošanas prasībām atbilstošu ūdenssaimniecības pakalpojumu līmeni visās Latvijas pilsētās un apdzīvotajās vietās.

Prioritātes:

- Savākto notekūdeņu atbilstoša attīrīšana.
- Kvalitatīva dzeramā ūdens piegādes nodrošināšana.
- Kvalitatīvu ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības nodrošināšana lielākam iedzīvotāju skaitam, paplašinot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.
- Esošo sistēmu rekonstrukcija kopumā, ietverot gan tīklu sakārtošanu, gan atsevišķu sistēmas elementu rekonstrukciju vai būvniecību.

Pasākumi:

Ūdenssaimniecības infrastruktūras sakārtošana atbilstoši vides aizsardzības prasībām

- līdz 2008. gadam aglomerācijās ar CE lielāku par 100 000 (Rīga, Daugavpils, Liepāja-kopējais iedzīvotāju skaits 0,968 milj.);
- līdz 2011. gadam aglomerācijās ar CE no 10 000 līdz 100 000 (20 aglomerācijas-kopējais iedzīvotāju skaits 0,460 milj.);
- līdz 2015. gadam aglomerācijās ar CE no 2000 līdz 10 000 (65 aglomerācijas-kopējais iedzīvotāju skaits 0,250 miljoni);
- līdz 2020. gadam apdzīvotās vietās ar CE mazāku par 2000;

līdz 2015. gadam centralizētā ūdensapgāde un notekūdeņu savākšana jānodrošina ~ 95% iedzīvotāju aglomerācijās ar CE>2000.

3. tabula.
Plānotais finansējums ūdenssaimniecības attīstībai, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
Kohēzijas (ISPA) fonds	30,41	21,12	9,38	2,93		63,83
Kohēzijas fonds	1,21	16,83	42,54	56,66	58,21	175,45
ERAF	6,00	6,00	3,20			15,20
LIFE programma	0,19	0,14	0,14			0,47
Kopā ārvalstu finanšu palīdzība, milj. LVL	37,80	44,09	55,27	59,58	58,21	254,95
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL	9,17	9,40	3,54	3,16	2,11	27,38
Valsts pamatbudžeta dotācija īpašiem mērķiem, milj. LVL	0,02	0,02	0,02			0,06
KOPĀ, milj. LVL	47,00	53,50	58,83	62,74	60,32	282,39

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

Vispārējie kritēriji

- LR likumdošanas prasību ieviešana
- ES direktīvu prasību ieviešana
- Atbilstība Attīstības plāna prioritātēm
- Atbilstība Nacionālā vides politikas plāna prioritātēm
- Atbilstība Vides investīciju stratēģijai

Īpašie kritēriji

- Vides piesārņojuma draudu samazināšana lielākam iedzīvotāju skaitam
- Pašvaldības saistības, to finansiālais ieguldījums projekta ieviešanā
- Projekta dokumentācijas gatavības stadija.

***Piezīme:** investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo ūdenssaimniecības infrastruktūras projekti grupēti atbilstoši upju baseinu teritorijām.*

SADZĪVES ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Mērķis: Izveidot ilgtspējīgu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu.

Prioritātes:

- Reģionālu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu izveide.
- Atkritumu apglabāšana cilvēku veselībai un videi drošā veidā un negatīvās ietekmes uz vidi, ko rada esošās izgāztuves, samazināšana.
- Sadzīves atkritumu pārstrādes veicināšana un šķirotas atkritumu savākšanas sistēmas ieviešana pašvaldībās.
- Centralizēto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšana līdz 100% no atkritumu ražotāju skaita pilsētās un 80% no atkritumu ražotāju skaita lauku teritorijās.

Pasākumi:

- 10-12 reģionālo sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, t.sk. apglabāšanas poligonu izveide.
- Šķirotas atkritumu savākšanas sistēmas izveide.
- Visu valsts teritorijā esošo vides aizsardzības prasībām neatbilstošu atkritumu izgāztuvju slēgšana un rekultivēšana.

4. tabula.

Plānotais finansējums sadzīves atkritumu apsaimniekošanai, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
Kohēzijas (ISPA) fonds	2,96	3,73	1,14			7,83
Kohēzijas fonds		4,92	6,91	4,83	2,06	18,72
ERAF	2,60	1,44	0,19			4,23
Kopā ārvalstu finanšu palīdzība, milj.LVL	5,56	10,09	8,24	4,83	2,06	30,78
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL	0,57	0,29	0,04			0,89
KOPĀ, milj. LVL	6,13	10,37	8,28	4,83	2,06	31,67

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

Vispārējie kritēriji

- LR likumdošanas prasību ieviešana
- Atbilstība Attīstības plāna prioritātēm
- ES direktīvu prasību ieviešana
- Atbilstība Nacionālā vides politikas plāna prioritātēm
- Atbilstība Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģijai Latvijai
- Atbilstība Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam
- Atbilstība Vides investīciju stratēģijai

Īpašie kritēriji

- Vides piesārņojuma draudu samazināšana lielākam iedzīvotāju skaitam
- Pašvaldības saistības, to finansiālais ieguldījums projekta ieviešanā
- Projekta dokumentācijas gatavības stadija.

***Piezīme:** investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo atkritumu apsaimniekošanas projekti pārsniedz plānošanas reģionu robežas.*

BĪSTAMO ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Mērķis: Izveidot ilgtspējīgu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kam sevī jāiekļauj pilns pasākumu komplekss, kas nodrošinātu valstī maksimāli drošu bīstamo atkritumu apsaimniekošanu no to rašanās līdz galīgajai iznīcināšanai vai apglabāšanai.

Prioritātes:

- Bīstamo atkritumu apsaimniekošana cilvēku veselībai un videi drošā veidā un atkritumu negatīvās ietekmes uz vidi samazināšana.
- Bīstamo atkritumu pārstrādes un otrreizējās izmantošanas veicināšana.
- Principa “piesārņotājs maksā” darbības nodrošināšana bīstamo atkritumu apsaimniekošanā.
- Bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ieviešana.

Pasākumi:

- Bīstamo atkritumu poligona izveide.
- Bīstamo atkritumu savākšanas staciju tīkla izveide.
- Bīstamo atkritumu neitralizācijas sistēmas izveide.
- Infekciozo medicīnisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide.
- Sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide.
- Sākotnējā (2 — 3 gadi) bīstamo atkritumu infrastruktūras objektu apsaimniekošana ar valsts finansiālu atbalstu līdz principa “piesārņotājs maksā” ieviešanai pilnā apmērā.

5. tabula.

Plānotais finansējums bīstamo atkritumu apsaimniekošanai, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
Kohēzijas fonds	1,27	1,81	1,55	1,16		5,78
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL	2,40	1,90	1,72	1,00	0,50	7,52
KOPĀ, milj. LVL	3,67	3,71	3,27	2,16	0,50	13,30

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

Vispārējie kritēriji

- LR likumdošanas prasību ieviešana
- Atbilstība Attīstības plāna prioritātēm
- ES direktīvu prasību ieviešana

- Atbilstība Nacionālā vides politikas plāna prioritātēm
- Atbilstība Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam
- Atbilstība Vides investīciju stratēģijai

Īpašie kritēriji

- Vides piesārņojuma draudu samazināšana lielākam iedzīvotāju skaitam
- Projektu dokumentācijas gatavības stadija.

***Piezīme:** investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo attiecas uz visu Latvijas teritoriju.*

AIZSARDZĪBA PRET JONIZĒJOŠO STAROJUMU UN KODOLDROŠĪBA

Mērķis: Nodrošināt iedzīvotāju un vides aizsardzību no jonizējošā starojuma kaitīgās iedarbības, realizēt Salaspils Zinātniskā kodolreaktora slēgšanas un likvidēšanas programmu, izveidot drošu radioaktīvo atkritumu glabātavu.

Uzlabot Latvijas iedzīvotāju medicīnisko diagnostiku un aprūpi (PET metodi plānots izmantot onkoloģijā, kardioloģijā un neiroloģijā, nodrošinot slimnieku agrīno diagnostiku pirms vēža struktūru izveidošanās, ka arī nodrošinot ārstēšanās metodes izvēli un ārstēšanas efektivitātes novērtēšanu.).

Prioritātes:

- Salaspils Zinātniskā kodolreaktora demontāža un likvidēšana.
- Radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstība.
- Jaunu inovatīvu tehnoloģiju ieviešana Latvijā.

Pasākumi:

- Salaspils Zinātniskā kodolreaktora demontāža un likvidēšana, tai skaitā lietotās kodoldegvielas izvešana ārpus Latvijas.
- Radioaktīvo atkritumu glabātavas "Radons" ilgtermiņa drošības uzlabošana.
- Radioaktīvo atkritumu tvertņu būvniecība, radioaktīvo atkritumu ilgtermiņa glabātavas būvniecība un ģeoloģiskās glabātavas izveidošanas izpēte.
- PET ciklotrona (30MeV), radioķīmiskās ražotnes un PET kameru uzstādīšana Salaspils kodolreaktora teritorijā.

6. tabula.

Plānotais finansējums aizsardzībai pret jonizējošo starojumu, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
SAEA	0,30	0,50	1,10	0,60	0,05	2,55
ES Transition Facility	0,10	0,05	0,03			0,18
Kopā ārvalstu finanšu palīdzība, milj.LVL	0,40	0,55	1,13	0,60	0,05	2,73
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL	2,13	5,55	6,78	3,23	0,65	18,33
KOPĀ, milj. LVL	2,53	6,10	7,91	3,83	0,70	21,06

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

Vispārīgie kritēriji:

- LR likumdošanas prasību ieviešana
- Atbilstība Nacionālā Vides politikas plāna prioritātēm
- Atbilstība Vides investīciju stratēģijai

Īpašie kritēriji:

- Atbilstība Salaspils kodolreaktora likvidēšanas un demontāžas programmai (MK 26.10.1999. rīkojums nr.57)
- Atbilstība jonizējošā starojuma un kodoldrošības standartiem
- Projekta dokumentācijas gatavība.

***Piezīme:** investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo attiecas uz visu Latvijas teritoriju.*

DABAS AIZSARDZĪBA

Mērķis: Saglabāt Latvijas dabas vides kvalitāti atbilstoši Eiropas Savienības direktīvu prasībām, valsts starptautiskajām saistībām un vietējām vajadzībām un novērst esošos un nākotnes draudus tās vērtībām, vienlaikus nodrošinot maksimāli efektīvu resursu izlietojumu dabas aizsardzības vērtību saglabāšanā un to atjaunošanā.

Prioritātes:

- Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla un aizsardzības prasību optimizācija.
- Izglītošanas un informēšanas infrastruktūras izveide.

Pasākumi:

- Infrastruktūras izveide apmeklētāju ietekmes mazināšanai.
- Dabas aizsardzības institūciju infrastruktūras izveide un uzturēšana.
- Apmeklētāju informatīvo centru izveide, informatīvo zīmju izvietošana dabā.

7. tabula.

Plānotais finansējums dabas aizsardzībai, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
ERAF	1,63	0,61				2,24
LIFE programma	1,50	1,50				3,00
Kopā ārvalstu finanšu palīdzība, milj.LVL	3,13	2,11				5,24
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL	0,60	1,11	0,95	0,46		3,13
Valsts pamatbudžeta dotācija īpašiem mērķiem, milj. LVL	0,10	0,10				0,20
KOPĀ, milj. LVL	3,83	3,33	0,95	0,46		8,57

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

Vispārējie kritēriji

- LR likumdošanas prasību
- Atbilstība Attīstības plāna prioritātēm
- ES direktīvu prasību ieviešana
- Atbilstība Nacionālā vides politikas plāna prioritātēm
- Atbilstība Vides investīciju stratēģijai
- Ratificēto starptautisko konvenciju prasību ievērošana
- Potenciālā Natura 2000 teritorija
- Pasākums paredzēts dabas aizsardzības plānā

Īpašie kritēriji

- Projekta dokumentācijas gatavības stadija
- Izstrādāts un apstiprināts teritorijas dabas aizsardzības plāns
- Projekta realizācija veicina labvēlīga saglabāšanās statusa nodrošināšanu ES nozīmes sugai (-ām) vai biotopiem (norādīt, kuras sugas/biotopi).

Piezīme: investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo attiecas uz visu Latvijas teritoriju.

PIESĀRŅOTO VIETU SANĀCIJA

Mērķis: Piesārņoto teritoriju apzināšana un atveseļošana līdz līmenim, kas nodrošina ES un Latvijas vides likumdošanas prasības un netraucē racionālu teritoriju izmantošanu un to ilgtspējīgu attīstību un neapdraud cilvēku veselību.

Prioritātes:

- Pasākumu identifikācija piesārņoto vietu sanācijai un to realizācija.

Pasākumi:

- Piesārņoto vietu apzināšana.
- Piesārņoto vietu datu bāzes izveide un novērtējums.
- Piesārņoto vietu papildu izpēte.
- Teritoriju izmantošanas ierobežojumu noteikšana, lai veiktu korekcijas detālplānojumos.
- Piesārņoto vietu sanācija.

8. tabula.

Plānotais finansējums piesārņoto teritoriju sanācijai, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
Kohēzijas fonds			3,90	4,00	4,00	11,90
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL			0,65	0,75	0,75	2,15
KOPĀ, milj. LVL			4,55	4,75	4,75	14,05

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

- Latvijas likumdošanas prasību
- Atbilstība Nacionālajam vides politikas plānam
- Atbilstība ISO prasībām
- Labākās pieejamās sanācijas tehnoloģijas
- Atbilstība pieejamam finansējumam
- Izpildes termiņi.

***Piezīme:** investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo nav identificēts finansējums atsevišķiem projektiem.*

TĪRĀKA RAŽOŠANA UN LABĀKIE PIEEJAMIE TEHNISKIE PAŅĒMIENI

Mērķis: Samazināt ražošanas procesu un produktu nelabvēlīgo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, aptverot visu ražošanas procesu, sākot no izejvielām un beidzot ar saražotajiem gala un blakus produktiem. Nodrošināt ekonomisku enerģijas resursu un izejvielu patēriņu.

Prioritātes:

- Dabas resursu racionāla izmantošana un augstas energoefektivitātes nodrošināšana.
- Vides piesārņošanas samazināšana.

Pasākumi:

- Likuma "Par piesārņojumu" ieviešanas sekmēšana.
- Finanšu resursu pieejamības nodrošināšana vides aizsardzības jautājumu risināšanai un labāko pieejamo tehnisko paņēmieni ieviešanai Latvijas ražošanas uzņēmumos.
- Tīrākas ražošanas principu un labāko pieejamo tehnisko paņēmieni ieviešanas sekmēšana uzņēmumu konkurētspējas veicināšanai.
- Vides pārvaldības sistēmu ieviešanas sekmēšana uzņēmumos (EMAS, ISO 14000).

9. tabula.

Plānotais finansējums tīrākai ražošanai, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
LIFE programma	0,04	0,04	0,05			0,12
Valsts pamatbudžeta dotācija īpašiem mērķiem, milj. LVL	0,01	0,01	0,01			0,03
KOPĀ, milj. LVL	0,04	0,05	0,06			0,15

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

Energoresursu un izejvielu patēriņa un piesārņojošo vielu emisiju samazinājums attiecībā pret ieguldījuma vienību.

Gaisa aizsardzība

Mērķis: Samazināt sēra dioksīda emisijas gaisā no enerģiju ražojošiem uzņēmumiem.

Prioritātes:

- Siltumapgādes uzņēmumu radītā gaisa piesārņojuma samazināšana.
- Sadedzināšanas iekārtu energoefektivitātes paaugstināšana.

Pasākumi:

- Pāreja uz citu kurināmā veidu vai pāreja uz mazutu ar zemu sēra saturu (zem 1% no svara) sadedzināšanas iekārtās, kurās kā kurināmo izmanto mazutu ar augstu sēra saturu (virs 1% no svara).
- Sadedzināšanas procesu optimizācija un sadedzināšanas iekārtu energoefektivitātes paaugstināšana, kur turpmāk izmantos mazutu ar zemu sēra saturu.
- Speciālu dūmgāzu vai mazuta atsērošanas iekārtu uzstādīšana, lai nodrošinātu, ka emisijas nepārsniegs robežvērtības sadedzināšanas iekārtās, kas arī turpmāk par kurināmo izmantos mazutu ar augstu sēra saturu.

10. tabula.

Plānotais finansējums gaisa aizsardzībai, milj. LVL

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
Kohēzijas fonds	0,80	3,32	5,00	9,01		18,13
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL	0,15	0,55	1,25	3,57		5,52
KOPĀ, milj. LVL	0,95	3,87	6,25	12,58		23,65

Piezīme. Ekonomikas ministrijas kompetences sfērā ERAF līdzekļi - 10,97 milj., Latvijas līdzfinansējums - 3,65 milj. latu

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji

Piesārņojošo vielu (sēra dioksīds, slāpekļa oksīds, siltumnīcas efektu izraisošo gāzu) emisiju samazinājums attiecībā pret ieguldījuma vienību.

Piezīme: investīcijas plānotas Kurzemes plānošanas reģionā.

VIDES AIZSARDZĪBAS INSTITŪCIJU STIPRINĀŠANA

Mērķis: Paaugstināt valsts vides aizsardzības institūciju spēju veikt likumos noteiktās funkcijas un nodrošināt ES u.c. starptautiskajām prasībām atbilstošas vides aizsardzības sistēmas funkcionēšanu.

Prioritātes:

- Vienotas vides informācijas sistēmas izveide.
- Vides monitoringa tehniskais nodrošinājums.

Pasākumi:

- Latvijas Vides aģentūras investīciju projekti laboratoriju izveidei un modernizācijai, informācijas un monitoringa sistēmas izveidei un programmatūras iegādei.
- Valsts Hidrometeoroloģijas aģentūra investīciju projekti meteoroloģisko novērojumu kvalitātes uzlabošanai un sistēmas pilnveidošanai.
- Valsts Ģeoloģijas dienesta projekti ģeoloģiskās informācijas datu bāzes izveidei un upju sateces baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādei.
- Jūras vides pārvaldes projekti jūras novērošanas sistēmas pilnveidošanai.

11. tabula.***Plānotais finansējums vides aizsardzības institūcijām, milj. LVL***

Finanšu avots	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Kopā
ERAF	0,09	0,05	0,03			0,17
Eiropas Kopiena	0,62		0,62			1,23
Transition Facility (TF)	0,88					0,88
Kopā ārvalstu finanšu palīdzība, milj. LVL	1,58	0,05	0,64			2,27
Valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, milj. LVL	3,32	1,43	0,33	0,33	0,33	5,74
KOPĀ, milj. LVL	4,90	1,48	0,97	0,33	0,33	8,01

Projektu pieteikumu atbilstības kritēriji**Vispārējie kritēriji**

- LR likumdošanas prasību ieviešana
- Atbilstība Nacionālā vides politikas plāna prioritātēm
- Atbilstība Vides investīciju stratēģijai

Īpašie kritēriji

- Atbilstība ES u.c. starptautiskajām prasībām attiecībā uz sistēmas funkcionēšanu.

***Piezīme:** investīciju apjomu atbilstoši plānošanas reģioniem nevar norādīt, jo attiecas uz visu Latvijas teritoriju.*